

Floristické zaujímavosti z juhovýchodnej časti Veľkej Fatry

Interesting floristic notes from the south-eastern part of the Veľká Fatra Mts

JÁN KLIMENT & DANA BERNÁTOVÁ

Botanická záhrada Univerzity Komenského Bratislava, pracovisko Blatnica, 038 15 Blatnica 315; kliment@rec.uniba.sk, bernatova@rec.uniba.sk

Abstract: This contribution sums up findings of the occurrences of 72 vascular plants, collected during the autumn 2019 in the south-eastern part of the Veľká Fatra Mts, near the boundary with the Nízke Tatry Mts. Out of them, 22 species belong to native species of Slovakia, 25 are archeophytes, 21 neophytes and 4 species have uncertain residence status. Our research brought more detailed information about the distribution of 14 invasive plants (*Amaranthus retroflexus*, *Ambrosia artemisiifolia*, *Aster lanceolatus*, *A. novi-belgii*, *Bidens frondosus*, *Conyza canadensis*, *Echinochloa crus-galli*, *Fallopia japonica*, *Galinsoga quadriradiata*, *Impatiens glandulifera*, *I. parviflora*, *Solidago canadensis*, *S. gigantea*, *Stenactis annua*), as well as the first reports about the occurrence of native (*Spergularia rubra*), probably non-native (*Eragrostis minor*) and non-native (*Digitaria sanguinalis*, *Mentha ×piperita*, *Solanum nigrum* subsp. *schultesii*) species in the Veľká Fatra Mts. The localities of *Digitaria sanguinalis*, *Mentha ×piperita* and *Solanum nigrum* subsp. *schultesii* are most likely the first findings within the phytogeographical district *Eucarpaticum*. The species *Puccinellia distans* can be listed as one of the new species for the Veľká Fatra Mts, as well, since the only note about the occurrence is from the vicinity of Banská Bystrica, dated to the end of 19th century. Similarly, the only evidence about the occurrence of *Tithymalis exiguus* in the Veľká Fatra Mts is dated to 1948. Some other species with only 1–2 (3) localities in this mountain range are: *Atriplex sagittata*, *Geranium pyrenaicum*, *Oenothera biennis*, *Portulaca oleracea*, *Potentilla argentea*, *P. supina*, *Stachys annua*, *Xanthoxalis stricta*. A remarkable finding is the occurrence of numerous unusual individuals of *Cyclamen fatrense* in Suchá dolina Valley near Vyšná Revúca, with white pattern on the upper leaf and greenish lower leaf surface.

Key words: allochthonous taxa, autochthonous taxa, conservation importance, flowering plants, new findings, Veľká Fatra National Park, Western Carpathians.

Úvod

Veľká Fatra patrí po floristickej stránke medzi relatívne dobre preskúmané horské celky Slovenska (súhrnne Kliment et al. 2008, 2017a). Pokiaľ ide o juhovýchodnú časť vlastného pohoria, viacero nových distribučných údajov vrátane prvých údajov o výskyte priniesli aj ďalšie publikované práce (Kliment & Očka 2017; Kliment et al. 2017b, 2018, 2019a, b; Jarolímeck & Kliment 2019). Napriek tomu sa pri súbornom spracovaní rozšírenia cievnatých rastlín v pohorí ukázalo, že o výskyte niektorých na Slovensku nepôvodných druhov, napr. invázných astier, sú odtiaľ k dispozícii len sporé, prípadne žiadne publikované údaje. Preto sme na jeseň 2019 podnikli niekoľko krátkych,

jednodňových exkurzií do údolí potoka Bystrica, Starohorského potoka a riečky Revúca s cieľom doplniť poznatky o rozšírení cievnatých rastlín, najmä invázných taxónov v tejto časti územia. Výsledky prieskumu sú náplňou predkladaného príspevku.

Metodika

Hodnotené taxóny sú zoskupené do dvoch súborov: a) na Slovensku pôvodných druhov, b) na Slovensko zavliekaných alebo tu pestovaných a splanievajúcich druhov (vrátane druhov s nejasným pôvodom). V rámci oboch skupín sú taxóny zoradené abecedne. Ich nomenklatúra je zjednotená podľa práce Marhold et al. (1998); ojedinelé výnimky sú uvedené aj s autorskou citáciou. Mená poddruhov pri ich opakovanom uvedení v texte uvádzame priamo za menom rodu po hviezdičke (*). Za vedeckým menom taxónu nasledujú informácie o jeho prírodoochranej významnosti: o kategórii ohrozenosti v rámci Slovenska (Eliáš jr. et al. 2015) a/alebo endemizmu (Kliment et al. 2016) a o zákonnej ochrane (Výhláška MŽP SR z 22. mája 2014); u alochtónnych taxónov údaje o čase introdukcie na územie Slovenska a ich inváznom statuse podľa práce Medvecká et al. (2012). Viaceré, v území zvyčajne častejšie nepôvodné taxóny vzhľadom na rozsah príspevku uvádzame len vo výpočtoch sprievodných druhov; pri ich prvom spomenutí v texte aj s doplnením príslušných charakteristík v zátvorkách. Opis lokality zvyčajne obsahuje nasledovné údaje: najbližšiu obec, presnejšiu lokalizáciu (príp. aj biotop, v ktorom taxón rástol), nadmorskú výšku, zemepisné súradnice, dátum a meno/á autorov nálezu. Doplnujúce údaje nasledujú v poznámkach za výpočtom lokalít; uvedené sú menším písmom. Názvy mestských/miestnych častí, príp. osád Banskej Bystrice (Ul'anka), Starých Hôr (Horný Harmanec, Polkanová, Prašnica, Rybô), Liptovských Revúc (Vyšná, Stredná a Nižná Revúca) a Ružomberka (Biely Potok, Podsuchá) uvádzame vo výpočte lokalít v skrátenom tvare, bez príslušnosti k danej obci. V práci citované herbárové položky sú uložené v zbierke Botanickej záhrady Univerzity Komenského v Blatnici (BBZ); nálezy bez herbárového dokladu sú označené skratkou not. (notavit – zaznamenal). Ďalšie použité skratky, značky, príp. charakteristiky: alien/ind – taxón nejasného pôvodu (bližšie Medvecká et al. 2012, appendix 2), arch – archeofyt, neo – neofyt, cas – casual (krátkodobo zavlečený, príp. občasne splanievajúci taxón), ftg. – fyto geografický, FVs – subendemit Veľkej Fatry, KZ – endemit Západných Karpát, KZC – endemit centrálnych pohorí Západných Karpát, nat – naturalizovaný (trvale zdomácnený) taxón, inv – invázný taxón, § – zákonom chránený taxón. Mená autorov nálezov sú vo výpočtoch lokalít skrátené nasledovne: DB – Dana Bernátová, JK – Ján Kliment.

Výsledky a diskusia

V príspevku prinášame zaujímavejšie výsledky floristicko-fytoocenologického štúdia jesenného aspektu vegetácie v juhovýchodnej časti Veľkej Fatry, od sútoku Košiarskeho potoka s potokom Bystrica poniže Harmanca cez Starohorskú dolinu a sedlo Veľký Šturec po údolie Revúcej pri Bielom Potoku, ktoré sme miestami doplnili o vlastné staršie údaje. Predmetom nášho záujmu bola najmä pravobrežná niva Starohorského potoka a ľavobrežná niva Revúcej vrátane niektorých bočných údolí (Turecká a Hornojelenská dolina, spodná časť Suchej doliny). Vzhľadom na integritu údolnej nivy uvádzame aj pozor-

hodnejšie nálezy z ľavého brehu Starohorského potoka, hoci prísne vzaté tieto lokality patria už do ftg. okresu 22. Nízke Tatry.

Krátky extenzívny prieskum popri doplnení poznatkov o rozšírení viacerých invázných druhov rastlín (*Amaranthus retroflexus*, *Ambrosia artemisiifolia*, *Aster lanceolatus*, *A. novi-belgii*, *Conyza canadensis*, *Echinochloa crus-galli*, *Fallopia japonica*, *Galinsoga quadriradiata*, *Impatiens glandulifera*, *I. parviflora*, *Solidago canadensis*, *S. gigantea*, *Stenactis annua*) priniesol aj prvé údaje o výskyte z Veľkej Fatry doteraz neuvádzaných, na Slovensku nepôvodných (*Digitaria sanguinalis*, *Mentha ×piperita*, *Solanum nigrum* subsp. *schultesii*), pravdepodobne nepôvodných (*Eragrostis minor*) aj pôvodných taxónov (*Spergularia rubra*). Nálezy *Digitaria sanguinalis*, *Mentha ×piperita* a *Solanum *schultesii* predstavujú pravdepodobne aj prvé údaje z ftg. obvodu *Eucarpaticum* (cf. Medvecká et al. 2012). Medzi druhy nové pre vlastné pohorie možno zaradiť aj steblovec odstávajúci (*Puccinellia distans*), kde jediný publikovaný údaj z Cmarova pri Banskej Bystrici pochádza z konca 19. storočia. O výskyte *Tithymalis exiguus* vo Veľkej Fatre existoval doteraz len doklad z vrchu Drienok pri Blatnici z roku 1948. Rovnako niektoré ďalšie druhy sú podľa doterajších poznatkov vo Veľkej Fatre veľmi zriedkavé, uvádzané len z 1–2 (3) lokalít (*Atriplex sagittata*, *Geranium pyrenaicum*, *Oenothera biennis*, *Portulaca oleracea*, *Potentilla argentea*, *P. supina*, *Stachys annua*, *Xanthoxalis stricta*). Pozoruhodný je aj nález početných jedincov *Cyclamen fatrense* s bielou kresbou na líci a zelenkavým rubom listov v spodnej časti Suchej doliny pri Vyšnej Revúcej. Ich výskyt potvrdzuje, že cyklámen fatranský je síce geneticky uniformný, avšak morfológicky ešte nie celkom ustálený taxón, ktorý sa vyvíja v danom území od posledného glaciálneho maxima, preto je správnejšie klasifikovať ho v úrovni poddruhu (cf. J. Kučera et al. 2013: 150–151). Vo výpočte taxónov ho preto uvádzame v tejto hierarchickej úrovni.

Aktuálne štúdium potvrdilo aj značný rozdiel v invadovanosti oboch údolí, podmienený rôznou intenzitou a históriou antropických vplyvov. Údolie Starohorského potoka bolo po celej dĺžke dlhodobo vystavené kumulovanému vplyvu cestnej, v spodnej časti aj železničnej dopravy a relatívne hustého osídlenia spojeného s odstraňovaním/narušovaním a postupnou synantropizáciou pôvodných brehových porastov a tvorbou ruderálnych stanovišť, v dôsledku čoho sa tu popri vodnom toku, komunikáciách, príp. ako úniky zo záhrad v rôznej miere rozšírili všetky vyššie zmienené invázne druhy. Naproti tomu predovšetkým horná, ľudskými aktivitami (vrátane dopravy) menej atakovaná časť údolia Revúcej si dosiaľ zachovala prírode blízky ráz, čomu napomáha aj ak-

tuálna územná ochrana. Zväčša len sporadický výskyt niekoľkých invázných druhov bol zaznamenaný najmä v spodnej, rozšírenej časti Revúckeho podolia v oblasti Bieleho Potoka a v urbanizovaných ústiach dolín Vyšné a Nižné Matejkovo pri Podsucej. Ich nálezy v hornej, príp. strednej časti povodia sú zatiaľ len ojedinelé, viazané na intravilán Liptovských Revúc, okolie horární, krmelcov pre zver, riečnych stavidiel a pod. O niečo častejší je len výskyt netýkavky malokvetej (*Impatiens parviflora*), pozorovaný na niekoľkých lokalitách medzi Liptovskou Osadou a Bielym Potokom (cf. Valašková 2017: 35).

a) na Slovensku pôvodné druhy:

Allium carinatum, NT: Stredná Revúca, trávnatý južný svah nad drobným ľavostranným prítokom Revúcej, 705 m, 48°54'54,0" s. š., 19°10'18,5" v. d., ± 6 m, JK 17. 8. 2016 not.

Vo Veľkej Fatre zriedkavý druh (cf. Kliment et al. 2008: 130).

Cruciata laevipes: Harmanec, zruderalizovaná plocha v ústí údolia Košiarskeho potoka, na pravom brehu potoka Bystrica, 413 m, 48°47'17,2" s. š., 19°05'54,1" v. d. ± 8 m, DB & JK 3. 10. 2019 BBZ.

O výskyte krížavky chlpacej vo Veľkej Fatre sú k dispozícii len sporadické údaje (cf. Kliment et al. 2008: 172), pričom náš nález predstavuje prvý údaj doložený herbárovou položkou.

Cyclamen purpurascens subsp. *immaculatum* (Hrabětová) Halda et Soják (syn. *C. fatrense* Halda et Soják, *C. europaeum* var. *immaculatum* Hrabětová); NT, FVs, §: Vyšná Revúca, Suchá dolina, spodná časť, sekundárne pozmenené vápencové bučiny s prevahou smreka na jv. svahu, medzi obcou a horárňou Hajabačka (rastie aj vyššie v údolí), DB & JK 24. 9. 2019 BBZ.

Spodná časť Suchej doliny predstavuje bohaté nálezisko tohto fatranského subendemita, zaujímavé značne vysokým zastúpením jedincov so svetlou kresbou na lícnej strane listov aj odlišným sfarbením rubu listov. Hrabětová (1950: 35) si všimla vzácny výskyt rastlín so svetlou kresbou, ktoré podľa nej činia dojem mutácií, medzi Štubňami a Jelencom. Výnimočný výskyt jedincov so svetlými žilkami, príp. náznakmi svetlých škvŕn pozorovali aj Halda & Soják (1972: 64). Už Turis (2009: 91) však upozornil na miestami výraznejšie zastúpenie takýchto jedincov v populáciách druhu v okolí Motyčiek a Liptovských Revúc, ktoré vo svojej štúdii potvrdili aj J. Kučera et al. (2013: 147, tab. 4). Floristické zloženie porastov s výskytom netypických jedincov cyklámenu purpurového fatranského reprezentuje nižšie uvedený fytoecnologický zápis:

Vyšná Revúca, Suchá dolina, ľavá strana údolia poniže horárne Hajabačka, vápencová bučina so staršou výsadbou smreka na mierne vypuklom hrebienku, buk prevažne v podúrovni, 48°50'33,5" s. š., 19°09'06,3" v. d. ± 7 m, 765 m, JV, sklon 25°, pokryvnosť E₃ 90 %, E₂ 40 %, E₁ 65 %, E₀ 2 %, 24. 9. 2019, Bernátová, Kliment.

E₃: *Picea abies* 4, *Fagus sylvatica* 3

E₂: *Fagus sylvatica* 3

E₁: *Carex alba* 3, *Cyclamen *immaculatum* 3 (typické jedince 2b, jedince s kresbou 2m), *Calamagrostis varia* 2b, *Brachypodium sylvaticum* 1, *Clematis alpina* 1, *Fagus sylvatica* 1, *Galium odoratum* 1, *Platanthera bifolia* 1, *Polygonatum verticillatum* 1, *Viola reichenbachiana* 1, *Acer pseudoplatanus* +, *Actaea spicata* +, *Ajuga reptans* +, *Asarum europaeum* +, *Cirsium erithales* +, *Cruciata glabra* +, *Epipactis helleborine* +, *Galeobdolon montanum* +, *Lathyrus vernus* +, *Maianthemum bifolium* +, *Melampyrum sylvaticum* +, *Mercurialis perennis* +, *Oxalis acetosella* +, *Rubus saxatilis* +, *Sanicula europaea* +, *Solidago virgaurea* +, *Sorbus aria* +, *S. aucuparia* +, *Valeriana tripteris* +, *Viola mirabilis* +, *Clinopodium vulgare* r, *Daphne mezereum* r, *Fragaria vesca* r, *Gentiana asclepiadea* r, *Gymnocarpium robertianum* r, *Heracleum sphondylium* r, *Melittis melissophyllum* r, *Picea abies* r, *Tithymalus amygdaloides* r

E₀: *Hylocomium splendens* +, *Hypnum cupressiforme* +, *Plagiomnium affine* +, *Rhytidiadelphus triquetrus* +.

Dianthus praecox subsp. *praecox*; KZ, §: Stredná Revúca, rozpučaná skalná stena nad hradsťou, 695 m, 48°54'55,0" s. š., 19°10'24,5" v. d., ± 9 m, DB & JK 11. 10. 2019 not.

Vo Veľkej Fatre vcelku častý endemický poddruh (cf. Kmeťová 2012: 631–632), z údolia Revúcej sa však doteraz neuvádzal. Na lokalite rastie spolu s druhmi *Acinos arvensis*, *Hylotelephium maximum*, *Microrrhinum minus* (alien/ind), *Poa compressa*, *Potentilla verna*, *Sedum album*, *S. sexangulare*, o ktorých výskyte v pohorí bolo publikovaných pomerne málo údajov. Na rozpukanej teraske na úpätí steny sa udržuje malá populácia nepôvodného druhu *Aizopsis hybrida*, ktorý tu bol podľa ústnej informácie miestneho obyvateľa vysadený.

Erysimum wahlenbergii; NT, KZC, §: Vyšná Revúca, Suchá dolina, ľavý breh Revúcej povýše horárne Hajabačka, 763 m, 48°53'25,1" s. š., 19°08'42,1" v. d., ± 5 m, DB & JK 24. 9. 2019 BBZ; revid. Michalková.

Presnejšie lokalizovaný údaj zo Suchej doliny, kde ho prvýkrát zbierala Zaliberová (2001 SAV sec. Michalková 2002: 218). V uvedenom prameni bola lokalita nesprávne zaradená do ftg. okresu Nízke Tatry.

Hippochaete ramosissima: Staré Hory, štrkovitý okraj prístupovej cesty k novým rodinným domom, ojedinele, 481 m, 48°50'26,0" s. š., 19°00'56,7" v. d., ± 4 m, DB & JK 3. 10. 2019 BBZ. – Vyšná Revúca, horný koniec obce v ústí Suchej doliny, dno malého miestneho lomu pri ceste, 715 m, 48°54'17,0" s. š., 19°09'40,4" v. d., ± 6 m, DB & JK 24. 9. 2019 BBZ.

V pohorí zriedkavý druh (cf. Kliment et al. 2008: 185, 2017a: 29, 2019b: 238), aj celkovo známy najmä zo sekundárnych stanovišť.

Lilium bulbiferum, NT, §: Staré Hory, okraj lesa pri bývalom hoteli Šturec, 4 jedince, 635 m, 48°51'48,6" s. š., 19°09'45,4" v. d., ± 6 m, DB & JK 24. 9. 2019 not.

Výskyt ľalie cibul'konosnej sa koncentruje predovšetkým v južnej a jv. časti Veľkej Fatry (súhrnne Kliment et al. 2008: 221); najbližšie lokality sú známe z okolia Tureckej a osady Rybô.

Persicaria lapathifolia: Staré Hory, rozsiahla zruderalizovaná plocha pri nových rodinných domoch na hornom konci obce, 480 m, 48°50'22,8" s. š., 19°00'56,1" v. d., ± 6 m, DB & JK 3. 10. 2019 BBZ. – Stredná Revúca, pri drobnom ľavostrannom prítoku Revúcej, 697 m, 48°54'52,2" s. š., 19°10'21,4" v. d., ± 6 m, JK 17. 8. 2016 not. – Podsuchá, pravý breh Matejkovského potoka pri parkovisku oproti reštaurácii Bodega, 572 m, 48°59'30,4" s. š., 19°16'55,5" v. d., ± 6 m, JK 18. 8. 2016 not.

V okrajových častiach Veľkej Fatry snád' častejší, avšak prehliadaný druh; o jeho výskyte bol publikovaný len nízky počet údajov (súhrnne Kliment et al. 2008: 237).

Persicaria maculosa: Staré Hory, rozsiahla zruderalizovaná plocha pri nových rodinných domoch na hornom konci obce, 480 m, 48°50'22,8" s. š., 19°00'56,1" v. d., ± 6 m, DB & JK 3. 10. 2019 BBZ.

Aj tento druh horčička sa z fig. podokresu Veľká Fatra uvádza len z niekoľkých lokalít: z okolia obcí Kordíky, Harmanec, Blatnica a Belá (Kliment et al. 2008: 237, 2018: 46); starší doklad je z okolia obce Stankovany-Rojkov (s. coll. 1934 BRA sec. Hodálová et al. 2016: 536).

Potentilla argentea: Staré Hory, okraj opustenej záhrady v obci, 483 m, 48°50'22,2" s. š., 19°06'53,0" v. d. ± 5 m, DB & JK 3. 10. 2019 BBZ.

Vo fig. podokrese Veľká Fatra veľmi zriedkavý druh, aktuálne známy len z vrchu Hriadky pri Čremošnom a širšieho okolia Banskej Bystrice (cf. Kliment et al. 2008: 249). Náš nález je potvrdením viac ako 130 rokov starého údaja (Tmák 1886: 4 ut *P. argentea* var. *impolita*).

Potentilla supina: Staré Hory, rozsiahla zruderalizovaná plocha pri nových rodinných domoch na hornom konci obce, 480 m, 48°50'22,8" s. š., 19°00'56,1" v. d., ± 6 m, DB & JK 3. 10. 2019 BBZ.

Vo Veľkej Fatre podľa doterajších poznatkov veľmi zriedkavý synantropný druh, zaznamenaný len nedávno na človekom ovplyvnených stanovištiach v okolí obce Sklabinský Podzámok (Kliment et al. 2017a: 32) a v Ľubochni (Kliment et al. 2017b: 176).

Puccinella distans: Staré Hory, okraj hradскеj medzi obcou a osadou Polkanová, poniže cestného mosta, 445 m, 48°49'18,3" s. š., 19°05'59,7" v. d. ± 6 m, DB & JK 11. 10. 2019 BBZ. – Tamže, okraj hradскеj powyše odpočívadla, 453 m, 48°49'37,3" s. š., 19°06'00,7" v. d. ± 9 m, DB & JK 11. 10. 2019 BBZ.

O výskyte steblovca odstávajúceho bol známy jediný starý údaj z najjužnejšej časti fťg. podokresu Veľká Fatra: Cmarovo, Seufzeralleé (Márkus sec. Tmák 1886: 12; cf. Kliment et al. 2008: 253). Ide teda o prvý doložený údaj z vlastného pohoria. Výskyt tohto slanomilného druhu v Starohorskej doline je pravdepodobne častejší (sekundárne šírenie v dôsledku zimného solenia komunikácie), ale doteraz prehliadaný. Na lokalite pri cestnom odpočívadle sme spolu s ním pozorovali aj masový výskyt nátržníka husieho (*Potentilla anserina*), ktorý tu tvorí niekoľko metrov dlhý súvislý pruh popri okraji hradскеj.

Spergularia rubra: Nízke Tatry/Veľká Fatra, rozsiahla skládka posypového materiálu na ľavom brehu Starohorského potoka powyše osady Polkanová, 439 m, 48°48'57,5" s. š., 19°06'04,0" v. d., ± 7 m, DB & JK 11. 10. 2019 BBZ. – Veľká Fatra, Staré Hory, okraj hradскеj medzi obcou a osadou Polkanová, powyše odpočívadla aj cestného mosta, 453 m, 48°49'37,3" s. š., 19°06'00,7" v. d. ± 9 m, DB & JK 11. 10. 2019 BBZ. – Staré Hory, rozsiahla zruderalizovaná plocha pri nových rodinných domoch na hornom konci obce, 480 m, 48°50'22,8" s. š., 19°00'56,1" v. d., ± 6 m, DB & JK 11. 10. 2019 BBZ.

Výskyt pakolenca červeného je z fťg. okresu Nízke Tatry zdokumentovaný z niekoľkých lokalít (cf. Goliašová 2012: 97), z Veľkej Fatry však ide o prvé údaje o výskyte tohto druhu.

b) zavlečené a pestované, splnievajúce druhy:

Ambrosia artemisiifolia; neo, inv: Nízke Tatry/Veľká Fatra, Uľanka, okraj hradскеj pri Kolibe u sv. Krištofa, spolu so *Setaria pumila* (arch, nat), 415 m, 48°47'41,1" s. š., 19°05'58,4" v. d., ± 5 m, DB & JK 24. 9. 2019 BBZ. – Veľká Fatra, Uľanka, okraj hradскеj powyše cestného mosta, spolu s *Chenopodium album* (alien/ind), *Galinsoga quadriradiata* (neo, inv), *Myosotis arvensis* (arch, nat), *Setaria pumila*, *Sonchus asper* (arch, nat), *Tripleurospermum perforatum* (arch, nat), 415 m, 48°47'41,8" s. š., 19°05'56,8" v. d., DB & JK 3. 10. 2019 not. – Tamže, pri samote powyše proti toku, ojedinele na okraji hradскеj, spolu so *Setaria pumila*, 417 m, 48°47'54,6" s. š., 19°05'51,9" v. d., ± 5 m, DB & JK 11. 10. 2019 not. – Tamže, viac-menej súvislý úzky porast na okraji cesty pri odbočke k železničnej stanici Uľanka, spolu s *Galinsoga quadriradiata* (početne), *Setaria pumila*, *Senecio vulgaris* (arch, nat) a *Stenactis an-*

nua (neo, inv), 423 m, 48°48'09,9" s. š., 19°05'53,9" v. d., ± 9 m, DB & JK 3. 10. 2019 not. – Staré Hory, okraj hradskej medzi obcou a osadou Polkanová, poníže cestného mosta, spolu so *Setaria pumila*, 445 m, 48°49'18,3" s. š., 19°05'59,7" v. d. ± 6 m, DB & JK 3. 10. 2019 BBZ. – Tamže, bližšie ku Starým Horám, okraj hradskej powyše odpočívadla, spolu so *Setaria pumila*, 453 m, 48°49'37,3" s. š., 19°06'00,7" v. d. ± 9 m, DB & JK 11. 10. 2019 not. – Staré Hory, okraj hradskej na hornom konci obce (cf. Kliment & Očka 2017: 118), spolu s *Conyza canadensis* (neo, inv), *Senecio vulgaris*, *Setaria pumila*, 484 m, 48°50'23,4" s. š., 19°06'54,5" v. d. ± 4 m, DB & JK 11. 10. 2019 not.

Ambrózia palinolistá tvorí v Starohorskej doline prerušované nízke, ca 0,5 m široké a až niekoľko stoviek metrov dlhé porasty popri hradskej od intravilánu Starých Hôr (cf. Kliment & Očka l. c.) až ku križovatke štátnych ciest pri Harmanci; miestami sa vyskytuje len ojedinele. Jej výskyt pokračuje aj ďalej smerom k Banskej Bystrici, o čom svedčí nález na krajnici štátnej cesty v mestskej časti Jakub (cf. Štrba & Gogoláková 2017: 58). Ojedinele bola zaznamenaná aj v okolí krmelcov, napr. v Rakšianskej a Blatnickej doline (Kliment et al. 2017a: 39–40) a v doline Skalné (Štrba & Gogoláková l. c.), kde jej výskyt zjavne súvisí s prikrmovaním lesnej zveri.

Aster lanceolatus; neo, inv: Harmanec, zruderalizovaná plocha na pravom brehu potoka Bystrica v ústí údolia Košiarskeho potoka, spolu s *Chelidonium majus* (arch, nat), *Galinsoga quadriradiata*, *Solidago canadensis*, *Sonchus oleraceus* (arch, nat), *Stenactis annua*, *Tanacetum vulgare* (alien/ind), 413 m, 48°47'17,2" s. š., 19°05'54,1" v. d. ± 8 m, DB & JK 3. 10. 2019 not. (na okraji hradskej na ľavom brehu len *Galinsoga quadriradiata*). – Uľanka, viac-menej súvislý porast na pravom brehu Starohorského potoka powyše Koliby u sv. Krištofa, 415 m, medzi súradnicami 48°47'43,5" s. š., 19°05'56,9" v. d. až 48°47'45,5" s. š., 19°05'57,6" v. d., ± 7 m, DB & JK 3. 10. 2019 not. – Tamže, izolovaný porast (ca 15×5 m) na zruderalizovanej mokrej lúke, 415 m, 48°47'47,2" s. š., 19°05'56,3" v. d., ± 5 m, DB & JK 3. 10. 2019 not. – Staré Hory, pravobrežná niva Starohorského potoka medzi obcou a osadou Polkanová, rozsiahly porast ca 10×20 m, 444 m, 48°49'11,6" s. š., 19°06'00,1" v. d. ± 5 m, DB & JK 3. 10. 2019 not. (povýše aj poníže lokality sú na nive ďalšie, menšie porasty). – Nízke Tatry/Veľká Fatra, údolie Starohorského potoka medzi Starými Horami a osadou Polkanová, svah násypu hradskej a ľavo-brežná niva Starohorského potoka, rozsiahly porast s dĺžkou ca 50 m a šírkou (2) 6–8 m, 446–450 m, 48°49'21,4" s. š., 19°05'57,0" v. d., ± 11 m, DB & JK 24. 9. 2019 not. – Tamže, vyššie proti prúdu potoka, svah násypu hradskej, 450 m, 48°49'25,5" s. š., 19°05'59,2" v. d., ± 5 m, DB & JK 24. 9. 2019 not. –

Staré Hory, rozsiahla zruderalizovaná plocha pri nových rodinných domoch na hornom konci obce, spolu s *Amaranthus retroflexus* (neo, inv), *Chelidonium majus*, *Conyza canadensis*, *Echinochloa crus-galli* (arch, inv), *Fallopia convolvulus* (arch, nat), *Galinsoga quadriradiata*, *Lamium purpureum* (arch, nat), *Lepidium campestre* (arch, nat), *Microrrhinum minus*, *Setaria pumila*, *Sinapis arvensis* (arch, nat), *Sonchus asper*, *Stenactis annua*, *Tanacetum vulgare*, *Tithymalus helioscopia* (arch, nat), *Viola tricolor*, 480 m, 48°50'22,8" s. š., 19°00'56,1" v. d., ± 6 m, DB & JK 3. 10. 2019 not. – Tamže, štrkovitý okraj prístupovej cesty k novým rodinným domom, len jednotlivito, spolu so *Solidago canadensis*, 481 m, 48°50'26,0" s. š., 19°00'56,7" v. d., ± 4 m, DB & JK 3. 10. 2019 not. – Staré Hory, pravý breh Starohorského potoka powyše obce, 490 m, 48°50'44,1" s. š., 19°07'00,4" v. d., DB & JK 3. 10. 2019 not.

Vo Veľkej Fatre vcelku dobre zdokumentovaný invázny druh (cf. Kliment et al. 2008: 140, Kliment & Očka 2017: 118–119), z priestoru medzi Harmancom a Starými Horami však neboli publikované údaje o jeho výskyte.

Aster novi-belgii; neo, inv: Uľanka, pravý breh Starohorského potoka pri moste powyše Koliby u sv. Krištofa, dva malé kruhovité porasty, 415 m, 48°47'43,2" s. š., 19°05'57,1" v. d. a 48°47'44,9" s. š., 19°05'57,7" v. d., ± 5 m, DB & JK 24. 9. 2019 BBZ; revid. J. Kučera. – Staré Hory, pravobrežná niva Starohorského potoka medzi obcou a osadou Polkanová, 440 m, 48°49'09,0" s. š., 19°06'00,2" v. d. ± 6 m, DB & JK 3. 10. 2019 not.

Vo Veľkej Fatre podľa doterajších poznatkov zriedkavý invázny druh (cf. Kliment et al. 2008: 140).

Atriplex sagittata; arch, nat: Staré Hory, rozsiahla zruderalizovaná plocha pri nových rodinných domoch na hornom konci obce, 480 m, 48°50'22,8" s. š., 19°00'56,1" v. d., ± 6 m, DB & JK 3. 10. 2019 BBZ; revid. Mered'a.

Vo Veľkej Fatre veľmi zriedkavý, len nedávno zdokumentovaný druh (cf. Jarolímek & Kliment 2019: 235).

Bidens frondosa; neo, inv: Nízke Tatry/Veľká Fatra: Staré Hory, okraj hradskej medzi obcou a osadou Polkanová, powyše cestného mosta, po ľavej strane Starohorského potoka, 447 m, 48°49'24,5" s. š., 19°05'57,6" v. d. ± 11 m, DB & JK 24. 9. 2019 not.

Chenopodium hybridum; arch, nat: Staré Hory, rozsiahla zruderalizovaná plocha pri nových rodinných domoch na hornom konci obce, 480 m, 48°50'22,8" s. š., 19°00'56,1" v. d., ± 6 m, DB & JK 3. 10. 2019 not.

Vo Veľkej Fatre zriedkavý archeofyt, zaznamenaný jednak v spoločenstvách skalných previsov (Bernátová 1991: 29, 33, 35, 43), jednak na ruderálnych stanovištiach v obciach a ich okolí (Kliment & Očka 2017: 119).

Digitaria sanguinalis; arch, nat: Staré Hory, okraj hradskej medzi obcou a osadou Polkanová, pri pravom brehu Starohorského potoka poniže cestného mosta, 445 m, 48°49'18,3" s. š., 19°05'59,7" v. d. ± 6 m, DB & JK 3. 10. 2019 BBZ.

Prvý údaj z Veľkej Fatry, pravdepodobne aj z fíg. obvodu *Eucarpaticum*.

Eragrostis minor; alien/ind: Staré Hory, okraj hradskej medzi obcou a osadou Polkanová, pri pravom brehu Starohorského potoka poniže cestného mosta, 445 m, 48°49'18,3" s. š., 19°05'59,7" v. d. ± 6 m, DB & JK 3. 10. 2019 BBZ.

Prvý údaj o výskyte tohto druhu nejasného pôvodu (cf. Medvecká et al. 2012: 309) z Veľkej Fatry.

Erysimum cheiranthoides; arch, nat: Nízke Tatry/Veľká Fatra: Staré Hory, okraj hradskej medzi obcou a osadou Polkanová, powyše cestného mosta, po ľavej strane Starohorského potoka, 447 m, 48°49'24,5" s. š., 19°05'57,6" v. d. ± 11 m, DB & JK 24. 9. 2019 BBZ; revid. Michalková.

Vo fíg. okrese Nízke Tatry zriedkavý druh; zo Starohorskej doliny sa neuvádzal (cf. Michalková 2002: 187).

Fallopia japonica; neo, inv: Uľanka, porast na pravom brehu Starohorského potoka powyše Koliby u sv. Krištofa, spolu so *Solidago canadensis*, 415 m, 48°47'44,2" s. š., 19°05'57,5" v. d., ± 7 m, DB & JK 3. 10. 2019 not. – Tamže, porast na pravom brehu Starohorského potoka poniže cestného mosta k železničnej stanici Uľanka, 420 m, 48°48'06,9" s. š., 19°05'54,3" v. d., ± 6 m, DB & JK 3. 10. 2019 not. – Polkanová, porast na pravom brehu Starohorského potoka (oproti na ľavom brehu porast *Impatiens glandulifera*), 436 m, 48°48'49,6" s. š., 19°05'55,9" v. d., ± 5 m, DB & JK 3. 10. 2019 not. – Nízke Tatry/Veľká Fatra, ľavý breh Starohorského potoka pri moste powyše osady Polkanová, oproti ústiu dolinky Malá Zelená, jediný trs, 439 m, 48°48'57,6" s. š., 19°06'03,2" v. d., ± 7 m, DB & JK 11. 10. 2019 not. – Staré Hory, pravý breh Starohorského potoka medzi obcou a osadou Polkanová, powyše odpočívadla, len ojedinele, 452 m, 48°49'39,3" s. š., 19°06'01,1" v. d., ± 8 m, DB & JK 11. 10. 2019 not. – Turecká, porast na brehu potoka pri odbočke lesnej cesty na Salašky, spolu s *Echinochloa crus-galli*, *Galinsoga quadriradiata* (porasty až 80 cm vysokých rastlín), *Lamium purpureum*, *Sonchus asper*, *S. oleraceus*, 675 m, 48°51'11,1" s. š., 19°04'28,6" v. d., ± 7 m, DB & JK 3. 10. 2019 not. – Prašnica, pri chalupe na hornom konci osady, len jednotlivo, 762 m, 48°52'26,2" s. š., 19°08'00,8" v. d., ± 7 m, DB & JK 3. 10. 2019 not.

Novozistené údaje dopĺňajú doterajšie poznatky o rozšírení tohto invázneho neofyta vo Veľkej Fatre (cf. Kliment et al. 2008: 190, Kliment & Očka 2017:

121). Štrba & Gogoláková (2017: 59) ho uviedli z okolia cintorína v Starých Horách.

Geranium pyrenaicum; neo, nat: Nízke Tatry/Veľká Fatra, Uľanka, ľavý breh Starohorského potoka pri Kolibe u sv. Krištofa, spolu so *Solidago canadensis* a *Stenactis annua*, 415 m, 48°47'41,5" s. š., 19°05'59,4" v. d., ± 5 m, DB & JK 24. 9. 2019 BBZ. – Staré Hory, vonkajší okraj opustenej záhrady v obci, niekoľko malých plôšok s priemerom ca 0,5 m, spolu s *Chelidonium majus*, *Chenopodium album*, *Conyza canadensis*, *Geranium pusillum* (arch, nat), *Reseda lutea* (arch, nat), 483 m, 48°50'22,2" s. š., 19°06'53,0" v. d. ± 5 m, DB & JK 3. 10. 2019 BBZ.

Neofyt len nedávno zaznamenaný v Harmanci (Kliment et al. 2017b: 179) a v Starých Horách (Jarolímek & Kliment 2019: 236). Pri druhom údaji spresňujeme početnosť populácie a dokladáme ho aj herbárovou položkou.

Impatiens glandulifera; neo, inv: Nízke Tatry/Veľká Fatra, Uľanka, ľavý breh Starohorského potoka pri Kolibe u sv. Krištofa, spolu so *Solidago canadensis* a *Stenactis annua*, 415 m, 48°47'41,5" s. š., 19°05'59,4" v. d., ± 5 m, DB & JK 24. 9. 2019 not. – Veľká Fatra, Uľanka, roztratené na pravom brehu Starohorského potoka povyššie Koliby u sv. Krištofa, 415 m, 48°47'46,3" s. š., 19°05'57,8" v. d., ± 9 m, DB & JK 3. 10. 2019 not. – Tamže, porast (ca 10×2 m) pri samote vyššie proti toku, spolu s *Chenopodium album*, *Conyza canadensis*, *Galinsoga quadriradiata*, *Impatiens parviflora* (neo, inv), 417 m, 48°47'46,3" s. š., 19°05'57,8" v. d., ± 9 m, DB & JK 3. 10. 2019 not. – Tamže, porast na pravom brehu Starohorského potoka poniže cestného mosta k železničnej stanici Uľanka, 420 m, 48°48'06,9" s. š., 19°05'54,3" v. d., ± 6 m, DB & JK 3. 10. 2019 not. – Staré Hory, pravobrežná niva Starohorského potoka medzi obcou a osadou Polkanová, spolu so *Solidago canadensis*, *Stenactis annua*, *Tanacetum vulgare*, 444 m, 48°49'12,6" s. š., 19°06'00,8" v. d. ± 6 m, DB & JK 3. 10. 2019 not.

Nové nálezy dopĺňajú doterajšie údaje o výskyte tohto invázneho neofyta vo Veľkej Fatre (cf. Kliment et al. 2008: 212, 2017a: 122, Kliment & Očka 2017: 122, Jarolímek & Kliment 2019: 236).

Lupinus polyphyllus; neo, nat: Uľanka, pravobrežná niva Starohorského potoka povyššie Koliby u sv. Krištofa, roztratené na zruderalizovanej vlhkej lúke, 415 m, 48°47'48,8" s. š., 19°05'54,8" v. d., ± 7 m, DB & JK 3. 10. 2019 not.

Vo Veľkej Fatre zriedkavý nepôvodný druh, na aluviálnych lúkach zaznamenaný napr. v Jasenskej doline (Kliment et al. 2008: 224).

Malva neglecta; arch, nat: Staré Hory, zruderalizovaná plocha pri nových rodných domoch na hornom konci obce, 480 m, 48°50'22,8" s. š., 19°00'56,1"

v. d., ± 6 m, DB & JK 3. 10. 2019 BBZ. – Tamže, pri opustenom dome na hornom okraji obce, 481 m, 48°50'27,3" s. š., 19°06'55,9" v. d., ± 7 m, DB & JK 3. 10. 2019 BBZ.

Archeofyt zaznamenaný postupne vo viacerých obciach po obvode pohoria (cf. Kliment et al. 2008: 226, 2018: 45, Kliment & Očka 2017: 122–123), v širšom priestore Starohorskej doliny doteraz len v Tureckej (Kliment & Očka 2017: 123).

Mentha ×piperita; neo, cas: Biely Potok, skládka odpadu za mostom cez riečku Revúca (pri motoreste Vlčí dvor), na začiatku prístupovej cesty k rekreačnému zariadeniu Jazierce, desiatky splanených jedincov, spolu s *Impatiens parviflora*, *Stenactis annua*, *Tanacetum vulgare*, 527 m, 49°01'17,6" s. š., 19°17'24,2" v. d., ± 6 m, DB & JK 24. 9. 2019 BBZ.

Prvý údaj o splanení tejto pestovanej liečivky z Veľkej Fatry, pravdepodobne aj z ftg. obvodu *Eucarpaticum* (cf. Medvecká et al. 2012: 298).

Oenothera biennis; neo, nat: Vyšná Revúca, horný koniec obce v ústí Suchej doliny, dno malého miestneho lomu pri ceste, spolu s *Atriplex patula* (alien/ind) a *Echinochloa crus-galli*, 715 m, 48°54'17,0" s. š., 19°09'40,4" v. d., ± 6 m, DB & JK 24. 9. 2019 BBZ; (det. Jarolímek).

Výskyt pupalky dvojročnej v pohorí je novšie doložený len z dvoch lokalít (bližšie Kliment et al. 2008: 233, 2017b: 180).

Portulaca oleracea; arch, nat: Uľanka, ojedinele na okraji hradskej povýše cestného mosta pri Kolibe u sv. Krištofa, 415 m, 48°47'41,8" s. š., 19°05'56,8" v. d., DB & JK 3. 10. 2019 BBZ.

Vo Veľkej Fatre zatiaľ veľmi zriedkavo zdokumentovaný druh, len nedávno nájdený na dvoch lokalitách v Ružomberku (Štrba & Gogoláková 2017: 61).

Sisymbrium officinale; arch, nat: Stredná Revúca, zruderalizovaný ľavý breh Revúcej, spolu s *Atriplex patula*, *Ballota nigra* (arch, nat), *Chenopodium album*, *Galinsoga quadriradiata*, *Solidago gigantea*, 689 m, 48°55'07,8" s. š., 19°10'36,8" v. d., ± 6 m, DB & JK 24. 9. 2019 BBZ.

Archeofyt okupujúci mierne zošľapované stanovišťa pri cestách, popri domoch a na smetiskách, vo Veľkej Fatre doteraz známy len z (okolía) obcí Podhradie, Ľubochňa, Liptovská Osada a Vyšná Revúca (Kliment et al. 2008: 273, 2018: 48, Štrba & Gogoláková 2017: 62). *Solidago gigantea* na lokalite pretrváva už viac rokov (cf. Kliment & Očka 2017: 126).

Solanum nigrum subsp. *schultesii*; neo, cas (syn.: *S. decipiens* Opiz): Nízke Tatry/Veľká Fatra: Staré Hory, okraj hradskej medzi obcou a osadou Polkanová, povýše cestného mosta, po ľavej strane Starohorského potoka, 447 m, 48°49'24,5" s. š., 19°05'57,6" v. d. ± 11 m, DB & JK 24. 9. 2019

BBZ; det. Mered'a. – Veľká Fatra, Staré Hory, rozsiahla zruderalizovaná plocha pri nových rodinných domoch na hornom konci obce, 48°50'22,8" s. š., 19°00'56,1" v. d., ± 6 m, DB & JK 3. 10. 2019 not.

Z oboch fytoceľkov sa doteraz uvádzal iba ojedinelý výskyt nominátneho poddruhu (cf. Goliašová 1993: 440) resp. údaje v úrovni druhu (Kliment et al. 2008: 273, 2017b: 172); subsp. *schultesii* zriedkavo z panónskej oblasti a ojedinele z predhorí Západných Karpát (Goliašová 1993: 441). Zo Starých Hôr (popri cestách a pri domoch) uviedol výskyt *Solanum nigrum* už Lengyel (1915: 35).

Solidago canadensis; neo, inv: Staré Hory, pravobrežná niva Starohorského potoka poniže obce, súvislý porast, 460 m, 48°49'52,3" s. š., 19°06'08,1" v. d. ± 5 m, JK 7. 8. 2019 not. – Vyšná Revúca, Suchá dolina, spodná časť údolia powyše horárne Hajabačka, len jednotlivé trsy, 750 m, 48°53'25,8" s. š., 19°08'53,6" v. d., ± 5 m, DB & JK 24. 9. 2019 not. – Tamže, vyššie v údolí, pri krmelci, spolu s *Chenopodium album*, 764 m, 48°53'24,5" s. š., 19°08'28,4" v. d., ± 5 m, DB & JK 24. 9. 2019 not.

Vzhľadom na značný počet novozistených lokalít ďalšie náleziská zlatobyle kanadskej uvádzame vo výpočtoch sprievodných druhov pri iným hodnotených taxónoch. Údaje potvrdzujú postupné prenikanie tohto invázneho neofyta údoliami dovnútra pohoria.

Solidago gigantea; neo, inv: Harmanec, zruderalizovaná plocha na pravom brehu potoka Bystrica v ústí údolia Košiarskeho potoka, 413 m, 48°47'17,2" s. š., 19°05'54,1" v. d. ± 8 m, DB & JK 3. 10. 2019 not. – Uľanka, pravý breh Starohorského potoka powyše Koliby u sv. Krištofa, 415 m, 48°47'44,2" s. š., 19°05'57,5" v. d., ± 7 m, DB & JK 3. 10. 2019 not. – Staré Hory, pravý breh Starohorského potoka pri moste powyše osady Polkanová, oproti ústiu dolinky Malá Zelená, len jednotlivé trsy (priamo na moste *Senecio vulgaris*), 439 m, 48°48'56,8" s. š., 19°06'02,3" v. d., ± 7 m, DB & JK 11. 10. 2019 not. – Staré Hory, pravobrežná niva Starohorského potoka medzi obcou a osadou Polkanová, 444 m, 48°49'09,4" s. š., 19°06'00,8" v. d. ± 6 m, DB & JK 3. 10. 2019 not. – Staré Hory, vnútorný okraj opustenej záhrady v obci, spolu s *Bromus inermis*, *Bunias orientalis* (neo, nat), *Melilotus albus* (arch, nat), *Stenactis annua*, 483 m, 48°50'22,2" s. š., 19°06'53,0" v. d. ± 5 m, DB & JK 3. 10. 2019 not.

V porovnaní so *Solidago canadensis* je tento druh vo Veľkej Fatre zatiaľ oveľa zriedkavejší (cf. Kliment et al. 2008: 274, Topercer & Bernátová 2013: 12, Kliment & Očka 2017: 126, Jarolímek & Kliment 2019: 236).

Stachys annua; arch, nat: Staré Hory, rozsiahla zruderalizovaná plocha pri nových rodinných domoch na hornom konci obce, 480 m, 48°50'22,8" s. š., 19°00'56,1" v. d., ± 6 m, DB & JK 3. 10. 2019 not.

Vo fíg. podokrese Veľká Fatra veľmi zriedkavý synantropný druh, novšie zbieraný len v Podlaviciach pri Banskej Bystrici (Kliment 2007 BBZ, Kliment et al. 2008: 277) a na mokrom úhore ssv. od Mošoviec, na rozhraní pohoria s Turčianskou kotlinou (Horváthová 1970 BRA sec. Kliment et al. 2018: 48).

Syringa vulgaris; neo, nat: Prašnica, horný koniec osady, 770 m, 48°52'27,9" s. š., 19°08'00,2" v. d., ± 7 m, DB & JK 3. 10. 2019 not.

S obľubou pestovaný, aj vo Veľkej Fatre pomerne často splnievajúci ozdobný ker; na lokalite zmladený zo staršej výsadby. Údaj je zaujímavý aj z hľadiska jeho výškového rozšírenia. Za povšimnutie v tomto smere stojí aj nález starého jedinca jelše lepkavej (*Alnus glutinosa*) pri ceste v osade, predstavujúci jej najvyšší známy výskyt v pohorí: 750 m, 48°52'24,2" s. š., 19°08'02,3" v. d., DB & JK 3. 10. 2019 not.

Tithymalus exiguus; arch, nat: Staré Hory, štrkovitý okraj prístupovej cesty k novým rodinným domom, ojedinele, spolu so *Setaria pumila*, *Tithymalus helioscopia*, 481 m, 48°50'26,0" s. š., 19°00'56,7" v. d., ± 4 m, DB & JK 3. 10. 2019 BBZ.

Mliečnik drobný bol z Veľkej Fatry doteraz doložený len staršími zbermi z vrchu Drienok (Májovský 1948 SLO) a z Blatnice (Textorisová 1887 BRA; cf. Chrtěk & Křisa 1982: 458). Z ďalších nepôvodných druhov popri okraji cesty rástli *Solidago canadensis* a *Stenactis annua*, z pôvodných synantropných rastlín napr. *Picris hieracioides* subsp. *hieracioides* (Bernátová & Kliment 3. 10. 2019 BBZ, revid. Slovák).

Xanthoxalis stricta; neo, nat: Nízke Tatry/Veľká Fatra, Uľanka, ľavý breh Starohorského potoka pri Kolibe u sv. Krištofa, 415 m, 48°47'41,5" s. š., 19°05'59,4" v. d., ± 5 m, DB & JK 24. 9. 2019 BBZ; det. Meredža. – Veľká Fatra, Staré Hory, rozsiahla zruderalizovaná plocha pri nových rodinných domoch na hornom konci obce, 480 m, 48°50'22,8" s. š., 19°00'56,1" v. d., ± 6 m, DB & JK 3. 10. 2019 BBZ.

Vzácný výskyt druhu vo Veľkej Fatre bol zaznamenaný až v posledných rokoch (cf. Nechaj 2015: 236, Kliment et al. 2017b: 183).

PodĎakovanie

Za určenie, príp. revíziu položiek problematických taxónov ďakujeme I. Jarolímkovi (*Oenothera biennis*), J. Kučerovi (*Aster novi-belgii*), P. Mered'ovi (*Atriplex sagittata*, *Solanum *schultesii*, *Xanthoxalis stricta*), E. Michalkovej (*Erysimum cheiranthoides*, *E. wahlenbergii*), M. Slovákovi (*Picris *hieracioides*), za určenie machorastov K. Mišíkovej, za kontrolu anglického abstraktu I. Svitkovej, za spoluprácu v teréne kolegovi P. Barčákovi; v neposlednom rade aj obom recenzentom za pozorné oko, podnety a vecné pripomienky smerujúce ku skvalitneniu pôvodnej verzie rukopisu. Príspevok vznikol s podporou projektu VEGA 2/0135/16.

Literatúra

- Bernátová, D. 1991. Rastlinné spoločenstvá pod skalnými prevismi vo Veľkej Fatre. Preslia 63: 21–46.
- Eliáš, P. jun., Dítě, D., Kliment, J., Hrivnák, R. & Feráková, V. 2015. Red list of ferns and flowering plants of Slovakia, 5th edition (October 2014). Biologia 70: 218–228 + elektronický appendix.
- Goliašová, K. 1993. *Solanum* L. LuĎok. In Goliašová, K. (ed.), Flóra Slovenska V/1. Veda, Bratislava. p. 432–448.
- Goliašová, K. 2012. *Spergularia* (Pers.) J. Presl et C. Presl. Pakolenc. In Goliašová, K. & Michalková, E. (eds), Flóra Slovenska VI/3. Veda, Bratislava. p. 88–98.
- Halda, J. & Soják, J. 1972. *Cyclamen fatrense* sp. n., nový druh západokarpatské květeny. Čas. Nár. Muz., Odd. Přír. 140: 63–65.
- Hodálová, I., Goliašová, K., Michalková, E., Danihelka, J., Zaliberová, M. & Uherčíková, E. 2016. *Persicaria* (L.) Mill. Horčiak. In Goliašová, K. & Michalková, E. (eds), Flóra Slovenska VI/4. Veda, Bratislava. p. 516–550.
- Hrabětová, A. 1950. O bramboríku na Slovensku. Českoslov. Bot. Listy 3: 34–36.
- Chrtěk, J. & Křisa, B. 1982. *Tithymalus* P. Gaertn. Mliečnik. In Futák, J. & Bertová, L. (eds), Flóra Slovenska III. Veda, Bratislava. p. 414–461.
- Jarolímek, I. & Kliment, J. 2019. Zaujímavější floristické nálezy. In Eliáš, P. ml. (ed.), Bull. Slov. Bot. Spoločn. 41. p. 235–236.
- Kliment, J. & Očka, S. 2017. Príspevok k poznaniu rozšírenia nepôvodných druhov cievnatých rastlín v Národnom parku Veľká Fatra. Zborn. Slov. Nár. Múz., Kmetianum 14: 115–130.
- Kliment, J., Bernátová, D., Dítě, D., Janišová, M., Jarolímek, I., Kochjarová, J., Kučera, P., Obuch, J., Topercer, J., Uhlířová, J. & Zaliberová, M. 2008. Papraďorasty a semenné rastliny. In Kliment, J. (ed.), Příroda Veľkej Fatry. Lišajníky, machorasty, cievnaté rastliny. Vydavateľstvo Univerzity Komenského, Bratislava. p. 109–367.
- Kliment, J., Bernátová, D., Dítě, D., Dítěťová, Z., Hegedúšová, K., Hrivnák, R., Jasik, M., Kučera, P., Nechaj, J., Očka, S., Slezák, M., Šípošová, H., Škovirová, K., Štěpánek, J., Topercer, J. & Ujházy, K. 2017a. Nové poznatky o rozšírení cievnatých rastlín vo Veľkej Fatre. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 39: 13–53.
- Kliment, J., Bernátová, D., Očka, S. & Šípošová, H. 2017b. Nové poznatky o rozšírení cievnatých rastlín vo Veľkej Fatre – II. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 39: 173–185.
- Kliment, J., Bernátová, D., Dítě, D., Hegedúšová, K., Nechaj, J., Očka, S., Šípošová, H. & Škovirová, K. 2018. Nové, zriedkavé a vertikálne pozoruhodné výskyty cievnatých rastlín v území Národného parku Veľká Fatra. Ochr. Přír. 30 (2017): 35–52.

- Kliment, J., Bernátová, D. & Kochjarová, J. 2019a. Zaujímavejšie floristické nálezy. In Eliáš, P. ml. (ed.), Bull. Slov. Bot. Spoločn. 41. p. 93–96.
- Kliment, J., Bernátová, D., Šípošová, H., Štěpánek, J. & Topercer, J. 2019b. Zaujímavejšie floristické nálezy. In Eliáš, P. ml. (ed.), Bull. Slov. Bot. Spoločn. 41. p. 237–240.
- Kliment, J., Turis, P. & Janišová, M. 2016. Taxa of vascular plants endemic to the Carpathians. Preslia 88: 19–76 + elektronické appendixy.
- Kmeťová, E. 2012. *Dianthus* L. Klinček. In Goliašová, K. & Michalková, E (eds), Flóra Slovenska VI/1. Veda, Bratislava. p. 589–655.
- Kučera, J., Turis, P., Zozomová-Lihová, J. & Slovák, M. 2013. *Cyclamen fatrense*, myth or true Western Carpathian endemic? Genetic and morphological evidence. Preslia 85: 133–158 + elektronický appendix.
- Lengyel, G. 1915. Die Flora des Stureczpasses. Selmecezbánya [Banská Štiavnica].
- Marhold, K. (ed.) et al. 1998. Papradňorasty a semenné rastliny. In Marhold, K. & Hindák, F. (eds), Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska. Veda, Bratislava. p. 333–687.
- Medvecká, J., Kliment, J., Májeková, J., Halada, L., Zaliberová, M., Gojdičová, E., Feráková, V. & Jarolímek, I. 2012. Inventory of the alien flora of Slovakia. Preslia 84: 257–309 + elektronický apendix.
- Michalková, E. 2002. *Erysimum* L. Horčičník. In Goliašová, K. & Šípošová, H. (eds), Flóra Slovenska V/4. Veda, Bratislava. p. 182–226.
- Nechaj, J. 2015. Zaujímavejšie floristické nálezy. In Eliáš P. jr. (ed.), Bull. Slov. Bot. Spoločn. 37. p. 235–236.
- Štrba, P. & Gogoláková, A. 2017. Nové, znovu potvrdené a menej známe druhy cievnatých rastlín vo Veľkej Fatre. Ochr. Prír. 28 (2016): 57–64.
- Tmák, J. 1886. Adatok Zólyom megye északnyugati részének flórájához. Besztercebányai Kath. Gymn. Ért. 1885–1886: 13–26.
- Topercer, J. & Bernátová, D. 2013. Ničivé vplyvy a hrozby pre vegetáciu prírodnej rezervácie Rojkovské rašelinisko, prírodnej rezervácie Močiar a severných strání Kopy. Naturae Tut. 17: 5–14.
- Turis, P. 2009. Ekobiológia, vybrané populačné charakteristiky, rozšírenie a ochrana cyklámenu fatranského vo východnej časti areálu. Dizertačná práca, msc., depon. in Ústav krajiny ekológie SAV, Bratislava.
- Valašková, T. 2017. Vegetácia lužných lesov a krovín alúvia rieky Revúca. Bakalárska práca, msc., depon. in Pedagogická fakulta KU, Ružomberok.
- Vyhľadka Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 22. mája 2014., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Došlo 9. 12. 2019
Priятé 22. 1. 2020